

Sygn. akt I CSK 3543/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z wniosku E. S.

z udziałem J. T., A. K., A. K.1, Gminy Zaleszany, M. M., L. M., S. K., K. P., E. S., A. W., B. F., E. G., M. K. i W. W.

o ustanowienie drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym 29 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej J. T.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z 19 listopada 2020 r., sygn. akt I Ca 367/20,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od skarżącej na rzecz wnioskodawczynie kwotę 360, - (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki postępowania J. T. od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 19 listopada 2020 r.,

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie: czy jeżeli dla uczestniczki szlak drogi koniecznej wcale nie jest ustanowiony z najmniejszym obciążeniem jej gruntu w rozumieniu art. 145 k.c., a sąsiedni właściciele gruntu zagarnęli działkę gminną oznaczoną w ewidencji jako droga, sąd nie może pominąć faktu istnienia tej drogi jako już prawnie ustalony szlak komunikacyjny, a także nieuwzględnienie innych szlaków możliwych do ustalenia, które byłyby mniej uciążliwe dla właścicieli, jak

również przyjęcie, że obciążenie tylko jednej nieruchomości jest właściwym rozwiązaniem.

Sformułowana przez skarżącą wątpliwość na tle wskazanego przepisu nie odpowiada założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Kwestie dotyczące przesłanek, warunkujących ustanowienie służebności drogi koniecznej były przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego. Wskazano, że droga konieczna powinna być przeprowadzona w taki sposób, by z jednej strony uwzględnić potrzeby nieruchomości pozbawionej dostępu do drogi publicznej, z drugiej strony spowodować jak najmniejsze obciążenie gruntów, przez które droga ma prowadzić. Zauważono, że „odpowiedniość” dostępu do drogi publicznej jest pojęciem relatywnym i ocennym, w związku z czym decydujące znaczenie w sprawie o ustanowienie służebności drogi koniecznej mają okoliczności faktyczne konkretnej sprawy, z uwzględnieniem konieczności należytego wyważenia interesów wnioskodawcy (właściciela nieruchomości mającej stać się władnącą) i właścicieli nieruchomości, które mają być obciążone służebnością. (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 maja 2021 r., V CSKP 89/21; z 12 maja 2021 r., IV CSKP 16/21). Nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie. Sformułowany przez skarżącą problem nie ma charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz jest osadzony w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie. Skarżąca, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizuje z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który w okolicznościach sprawy uznał, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo wybrał wersję przebiegu służebności, akcentując m.in. to, że przeprowadzenie drogi koniecznej przez działkę numer 409 będzie wiązać się z najmniejszym obciążeniem w porównaniu z innymi możliwymi sposobami przebiegu tej służebności, wskazując także, że art. 145 k.c. nie daje żadnych podstaw do uwzględniania przy ustaleniu przebiegu służebności tego, do kogo nieruchomość obciążona należy. W istocie skarżąca kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Okręgowy, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nie ma zatem

argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

[as]